

Şirməmməd Hüseynovun publisistikası haqqında bir neçə söz

Ramiz Orsər

(əvvəli ötən saylarımda)

"Dərd həmin dərddir...", "Tarixin ibret səhifələri", "Niye mübarizəsiz və düşmənsiz keçinmək olmur", "Ayılmaq, iş görmək vaxtı deyilmi?", "Tora salırlar, ya düşürük", "Millət sizə minnətdardır", "Hədə qorxu, yoxsa real təhlükə?", "Vertalyot qəzaya uğrayıb, yoxsa vurulub?", "Hökmü zaman verir Moskva və Tehran yox!", "Ümidimiz, şərəfimiz, namusumuz-ordumuz!", "İlan vuran ala çatıdan qorxar", "Şeytan karxanası işləyir", "Əməkdaşlıq, soymaq və soyulmaq", "Zaman keçsə də, bəla elə həmin bəladır", "Yelenə qan-qan deyir", "Ermənilər indi də Türkiyəni çalxalamaq istəyirlər", "1992: Bəli yenə də müsibət!", "Milli qətljam", "100 il bundan əvvəl olmuşlar və bəzi düşüncələr", "85 il bundan əvvəl Qarabağda erməni qiyamı və onun ləğvi", "İngilis hərbi jurnalisti məkrli erməni təbliğatı haqqında", "Üzeyir irsinin əsrarəngiz səhifələri", "Mirzə Cəlilin "Usta Zeynalı Moskvada Politbüroda" məqaləsində (18 fevral, 2006-ci il, "Günay", № 7) erməni xisletinin-xəmirinin və mayasının yalançılıq, hiyləgərlik, məkr və böhtandan qaynaqlandığını faktların diliyle söyləyir və zərgər dəqiqliyi ilə də fikirlərini ümumiləşdirir: "Görünür, at ölüncə atlayıb".

Zoruna dönüm, zor ümumiləşdirmədir, deyilmə?!

Şirməmməd Hüseynovun publisistik əsərlərinin əksəriyyəti ideya-fikri istiqaməti etibarı ilə maarifləndirici səciyyədədir. O, qəzet və jurnallarda çap elətdirdiyi saysız-hesabsız publisistik yazılarında Azərbaycan xalqının həyatının, mübarizesinin, təfəkkürü nün ən müxtəlif sahələrini və problemlərini işıqlandırır, zəmanənin, xüsusən də Azərbaycanın uzaq və yaxın ictimai-siyasi, iqtisadi, eyni zamanda mədəni həyatının ireli sürdüyü müxtəlif canlı məsələlərə öz münasibətini bildirir.

SSRİ dağıldıqdan sonra Rusiya mətbuatı ittifaqa daxil olan respublikaların "onları hərtərəfli soyurlar" ideya-sını gündəmə gətirirlər. Ş.Hüseynov "Kim kimi soyur?" məqaləsində yazır:

ləri, müsahibələri, "erməni məsələsi-ni"- "erməni xəstəliyini" tarixin yaddaşında olduğu kimi, bütün parametrləri və gerçəklisin aqibəti kimi görmək üçün Ş.Hüseynovun publisistikasının güzgüsünə baxmaq, onun publisistikasının yaddasını kodlaşdırıb öyrənmək lazımdır. Mənə elə gelir ki, bu da xüsusi bir institutun görə bileyəci bir işdir. Sadəcə məqalələrin adları çox mübhəmlərdən xəber verir, onlara işıq tutur. Bir də fikrimcə Ş.Hüseynovun publisistikasında "erməni məsəlesi" və ya "erməni xəstəliyi" ayrıca bir tədqiqatın mövzusudur. Bizi qane edən bir də odur ki, Ş.Hüseynovun publisistikasında fakt axını, onların nizamlı düzümü və ardıcılılığı məntiqin işığında güclü ümumiləşdirmələrə sonucları və bu ümumiləşdirmələr qələmə alınmış mövzunun tam mahiyyətini açmağa yönəldiyi üçün oxucunu da doğru, düzgün nəticə çıxarmağa yönəldirir. "Mirzə Cəlilin Usta Zeynalı Moskvada Politbüroda" məqaləsində (18 fevral, 2006-ci il, "Günay", № 7) erməni xisletinin-xəmirinin və mayasının yalançılıq, hiyləgərlik, məkr və böhtandan qaynaqlandığını faktların diliyle söyləyir və zərgər dəqiqliyi ilə də fikirlərini ümumiləşdirir: "Görünür,

darında olmuşdur. Azərbaycanda bu rəqəm 57, Özbəkistanda 59, Tacikistanda 48 faizdir. Nəyə görə hamidən çox məhsul istehsal edən müsəlman respublikalarında istehlak bu qədər azdır?" Bu mərkəzin apardığı iqtisadi və milli siyasetin çox sade bir nümunəsidir. Ona görə də "xalqlar həbsxanasi" adlandırılın SSRİ-nin çöküşünü

mənsiz keçinə bilmir. Ona xalqı sakitləşdirmək, zorla işlətmək, qazandığını əlindən almaq üçün düşmən obrazı lazmıdır. Çünkü düşməni olan xalq hər cür əzab və əziyyətə dözür, təki düşmənə qalib gəlsin".

Nə qədər gözəl, nə qədər dəqiq və mənali deyilmişdir. Bürokratik istismarçı dövlət aparatının xalqa qarşı durduğunu, xalqının qəddar düşməni olduğunu bu qədər atəşli ürəkle, odlu sözlərə və güclü məntiqlə ifadə etmək üçün xalqa, xalq işinə, azadlığa, müstəqilliyyətə təşənə olmalısan ki, öz işinə məhəbbət və inamın da o qədər sarsılmaz olsun.

Şirməmməd Hüseynovun ictimai-siyasi publisistik yazıları en azından üç böyük həqiqəti təsdiq etmiş və ya gündəmə gətirmiş olur. Birinci böyük həqiqət ondan ibarət olsun ki, Şirməmməd Hüseynov bütün varlığı, ürəyi və düşüncəsi ilə öz xalqına, xalqın həyatına bağlı adamdır və xalqın mənafeyini hər şeydən ucada, həm də üstün tutur. Bu, onun tapındığı bir həqiqətdir ki, öz xalqını sevməyen kes heç vaxt beynəmiləçi ola bilməz. Alim-publisistin yaradıcılığında xəlqiliyin kökləri ictimai həyatın dərinliklərinə işləmiş, həmişə xalqdan, xalq mənəviyyatından qidalanmış və bu gün də xalqdan, xalq mənəviyyatından qidalanmaqdadır. İkinci böyük həqiqət budur ki, XX əsrin əvvəllərində ana Azərbaycanı canlarından da çox sevmiş cümhuriyyətçilərin-M.Ə.Rəsulzadə, Ü.Hacıbəyli, Ə.Ağaoğlu, C.Məmmədquluzadə, H.Zərdabi, Ə.Hüseynzadə başqa xalq, vətən fədailərinin və mütərəqqi ziyanlarının onun təfəkküründə, həyatı idrakında, dünyagörüşündə və publisist fəaliyyətində güclü təsiri var. Üçüncü ən böyük həqiqət budur ki, Ş.Hüseynov pedagoji fəaliyyətində, ictimai həyatda və məişətdə olduğu kimi publisist yaradıcılığında da təmənnasızdır, ardıcılın, sələflərinin ən layiqli xələflərindən biri və ən nümunəvilərindəndir.

Ş.Hüseynovun "Müstəqilliyyin çətin yolu... Biz hara gedirik?" (B.1996), "Mənəvi irsimiz və gerçəklilik" (B.2004),

"Milli haqq və ədalət axtarışında" (B.2004), "Müstəqilliyyin çətin yolu... Reallıqlar, düşüncələr" (B.2009) və s. kitablarına daxil edilmiş yazıları bunu aydın sübut edir. O, publisistik yazılarında mütərəqqi ictimai fikirləri müdafiə etməklə bərabər, öz siyasi düşüncələrini, cəmiyyətlərin inkişafı ilə bağlı analitik təhlil süzgəcindən keçmiş baxışlarını da ortaya qoyur. Ş.Hüseynov yazır:

"Bir şey də var ki, müasirləşmək üçün ilk əvvəl gərək özünə qayıdasan. Öz milli varlığını isbat edəsən ki, o kökdə müasirləşəsən. Yoxsa, Avropanı, Amerikani təqlid etmək müasirləşmək deyil."

Dövlət aparatından, xalq kütlələrini ezmək və tabe etmək vasitəsi olan ağır, nəhəng bürokratiyadan, onun sinfi mahiyyətindən danışarkən dünya təcrübəsini yada salır, xalqı soğan kimi soyan mülkədarları heç də unutmur, onların da xalqa aqalıq etmək, zəhmət adamlarını saymaq etibarı ilə özündən əvvəlkilərdən heç nə ilə fərqlənmədiyini, onların soyğunçu sinfi mahiyyətini əxlaq və anlayışlarının cürrüklüyünü açıb göstərir. Onun geldiyi qənaət isə beledir: böyük siyasi ictimai problem olan torpaq məsəlesi, yəni zəhmətkeş kəndlilərin torpaqdan məhrum olması səfalet və yoxsulluq törədən səbəblərdəndir. Ş.Hüseynov hələ o zaman bunları qeyd edib, "Torpaq kəndlilərin, bəs məhsulu?" adlı məqaləsində yazırı: "Azərbaycanı Rusiya istila etməmişdən əvvəl, yəni xanlıqlar dövründə burada (yəni Azərbaycanda -R.O) torpaq rejimini Quranla və onun hökmlərinə uyğun olan şəriətə müəyyən edirdilər. Bu rejim Məhəmməd peyğəmbərin məşhur "Torpaq ancaq onu dirildəcək kimsələrə məxsusdur" hədisinə əsaslanırdı. Başqa sözlə "torpaq onu əkənindir" deyilirdi.

Azərbaycan kəndlisi Rusiyada olduğu kimi kölə deyildi və alınıb-satılmışdı. İstədiyi vaxt işlədiyi torpağı buraxıb gedə bilərdi.

(ardı növbəti sayımızda)

şərtləndirən səbəblərdən biri kimi xalqların tapdalanmış hüquqlarını nəhayət ki anlaması milli asılılığın şüardan başqa bir şey olmaması, xalqların öz milli mütəddarətlərini dərk etməsi, onu özlərinin təyin etmək istəyi və xalqların azadlıq hayqırtısı oldu.

Ş.Hüseynov öz düşüncəsi, idealları, arzu və istəkləri, zövqü etibarı ilə də xalqına bağlı, xalqına vurğun və munis adamdır. O, xalqının həyatı, ruhu alemi, mənəviyyatı, tarixi və mədəniyyəti ilə çox dərindən tanışdır, onun dərdlərini və ehtiyaclarını da bütün qəlibi ilə duyur. Söz yox ki, övladlıq, vətəndaşlıq borcunu da dərindən dərk etdiyindəndir ki, hər zaman azad sözün beşyi-ci başındadır: haqqı söyləyir, haqqına tapınır və haqqın-ədalətin elçisine çevrilir.

"Sovetlər birliyi, sosialist ölkəsi adlanan məmləkətdə xalq gecə-gündüz işləyir, qan-tər tökür, varidat yaradır, lakin yuxarıılarda bunu sözün əsl mənasında, hərraca qoyurdular. Bu vəziyyət müəyyən mənada indi də davam edir. Mərkəzdə çomçə tutanların ilk sırasında erməni mafiyası durur. Konkret bir misal. 1990-ci ildə Ermənistanda adam başına düşən istehlak orta ittifaq səviyyəsinin 93 faizi miq-

"Tarix də göstərir ki, hansı xalq, hansı ölkə, imperiya ambisiyası ilə şovinizm ideologiyası ilə yaşayırsa, düş-